

Hrvatsko društvo za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu Hrvatskoga liječničkog zbora

Katarina Sekelj Kauzlarić,¹ Frane Grubišić,² Tonko Vlák³

¹ Hrvatsko društvo za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu, Hrvatski liječnički zbor

² Klinika za reumatologiju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,
Referentni centar za spondiloartritis Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, KBC Sestre Milosrdnice

³ Katedra za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu

Hrvatsko društvo za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu Hrvatskoga liječničkog zbora (dalje u tekstu HDFRM HLZ-a) pod ovim novim imenom postoji od 2005. godine sukladno razvoju struke i terminološkim promjenama. Međutim, naše stručno društvo je puno starije, osnovano je 30. lipnja 1947. kao jedna od sastavnica stručnog društva, tzv. Sekcije za reumatologiju, fizikalnu medicinu i balneoklimatologiju Zbora liječnika Hrvatske (ZLH). Prvi predsjednik te sekcije bio je prof. dr. Jozo Budak koji je još 1949. godine organizirao prvi stručni sastanak na temu organizacije zdravstvene službe (reumatologije i fizikalne medicine). Od 1966. godine, kada se Sekcija razdvojila na reumatološku i sekciju za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, pa sve do 2005. godine službeni naziv našeg društva bio je Hrvatsko društvo za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju. Kroz dugu povijest našega stručnog društva unutar HLZ-a Društvo su vodili ugledni predstavnici naše struke, ali i šire akademske zajednice kao što su prim. dr. Drago Čop, prof. dr. Ferdo Licul, prof. dr. Theodor Dürriĝl, te od osamostaljenja Republike Hrvatske prof. dr. Ana Bobinac Georgievski, prim. dr. sc. Ladislav Krapac, prof. dr. Ivan Džidić, prof. dr. Tonko Vlák i aktualni predsjednik doc. dr. Frane Grubišić.

Od ulaska HLZ-a u Europsku udrugu medicinskih specijalista (UEMS) 1996. godine naše stručno društvo imalo je svoje predstavnike u Sekciji i Odboru za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu (prof. dr. Ana Bobinac Georgievski i prim. dr. Katarina Sekelj Kauzlarić, koja kasnije postaje i voditeljica nacionalne delegacije HLZ-a te aktivna članica Vijeća UEMS-a). Prof. dr. Ana Bobinac Georgievski (predsjednica stručnog društva 1992. – 2002.) jedna je od pionira međunarodne suradnje i aktivnosti te uz prim. dr. Sekelj Kauzlarić jedna od osnivača Mediteranskog foruma naše struke u kojemu smo aktivni do danas. Nastavljajući zamjetnu aktivnost i utjecaj našeg Društva unutar međunarodnih strukovnih asocijacija, svojim doprinosom ističu se prim. dr. sc. Saša Moslavac (dugogodišnji predstavnik HDFRM-a pri Odboru UEMS PRM, nacionalni menadžer za EU ispit te od 2008. do 2010. i tajnik Odbora) i prim. dr. Katarina Sekelj Kauzlarić (predstavnica u Sekciji UEMS PRM od polovice 1990. do 2021.). Oni su sudjelovali u pripremi prvog (prim. dr. Katarina Sekelj Kauzlarić), a još aktivnije i trećeg izdanja *Bijele knjige fizikalne i rehabilitacijske medicine u Europi* (kolokvijalno: *Bijele knjige*; prim. dr. Moslavac kao jedan od urednika). Ovaj temeljni dokument za našu specijalizaciju prvi smo preveli s engleskog jezika i objavili u svom glasilu još 2007. godine. Od iste te godine hrvatski specijalizanti i specijalisti polažu EU ispite, daleko ranije nego što je Republika Hrvatska pristupila EU. Naši delegati bili su dio timova koji su izradili neke EBPP (engl. *Evidence based position paper*), npr. o ozljedama kralježnične moždine, a sudjelovali su i u nizu projekata poput inicijative *Cochrane Rehabilitation* i pratećih programa, u izradi ispitnih pitanja Europskog ispita te certificirali

✉ Adresa za dopisivanje:

Prim. dr. Katarina Sekelj Kauzlarić, dr. med.; Hrvatsko društvo za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu, Hrvatski liječnički zbor; e-pošta: katarina.ks17@gmail.com

programe skrbi kao što je npr. kulturalna adaptacija ICF (engl. *International classification of functioning, health and disability*) rehabilitacijske liste. Također, u mnogim je projektima iskustvo hrvatske fizikalne i rehabilitacijske medicine koristilo u uobličavanju europske teorije i prakse; npr. razrada hrvatskog kurikulumu specijalizacije pomogla je u pripremi europskog ETR-a (engl. *European Training Requirements*) čak i na razini Vijeća UEMS-a. Delegati našeg Društva u UEMS-u u jednom periodu bili su i doc. dr. sc. Žarko Bakran te predsjednik Društva u dva mandata prof. dr. Tonko Vlák. U ovom su mandatu, uz doc. dr. sc. Franu Grubišića (koji je ujedno i nacionalni menadžer u Odboru UEMS PRM), predstavnice HDFRM-a u Sekciji i Odboru UEMS PRM i prof. dr. sc. Nadica Laktašić Žerjavić i prof. dr. sc. Tea Schnurrer Luke Vrbanić.

U Zagrebu je 2010. godine potpisana Deklaracija o suradnji Sekcije i Odbora za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu pri UEMS-u i HDFRM HLZ-a na polju edukacije, definiranja kompetencija u fizikalnoj i rehabilitacijskoj medicini te poboljšanja kvalitete skrbi.

Od 2013. godine, osim aktivnosti u UEMS-u i Mediteranskom forumu, imamo aktivne delegate u još jednoj stručnoj asocijaciji, ESPRM-u (engl. *European Society for Physical and Rehabilitation Medicine*): prof. dr. sc. Tonko Vlák (2013. – 2021.), doc. dr. sc. Frane Grubišić (od 2013.) i prof. dr. sc. Simeon Grazio (od 2021.). Oni su ugledni članovi pojedinih odbora unutar ESPRM-a i voditelji kongresnih sekcija na brojnim kongresima ESPRM-a, a naši članovi prof. dr. sc. Simeon Grazio i prof. dr. sc. Tonko Vlák bili su izabrani i za počasne članove ESPRM-a. Promotori su i inicijatori važne znanstvene grupe *Cochrane Rehabilitation* s kojom je 2018. godine HDFRM potpisalo i memorandum o suradnji.

Naše društvo godinama je ponosni domaćin većem broju stručnih i profesionalnih skupova, a na nacionalnim kongresima redoviti gosti su nam uvaženi predavači koji dolaze iz UEMS-a ili ESPRM-a. U pripremi je i veliki Mediteranski kongres koji će se održati 2025. godine.

U pogledu stručno-znanstvenih aktivnosti, HDFRM organizira najmanje dva puta godišnje stručne sastanke odnosno godišnji stručni sastanak na kojima se naše članove upoznae s aktualnostima iz struke (izvještaji o sudjelovanju na različitim edukacijama i sastancima poput UEMS-a i ESPRM-a), promovira se stručna literatura iz područja fizikalne i rehabilitacijske medicine, predstavljaju se doktorske disertacije ili se raspravlja o organizaciji i normiranju naše djelatnosti. Od 2016. godine nacionalni kongresi se održavaju svake dvije godine, što smatramo odličnom dinamikom. U pripremi je jubilarni 10. hrvatski kongres fizikalne i rehabilitacijske medicine s međunarodnim sudjelovanjem (14. – 17. ožujka 2024.) na kojemu će sudjelovati brojni ugledni predavači, ali će se održati i praktične radionice te interaktivni paneli za neke specifične vještine odnosno posebna područja rehabilitacije (npr. dječja rehabilitacija, onkološka rehabilitacija).

Društvo godinama organizacijski i financijski podupire specijalizante i mlade specijaliste u odlasku na edukacije u poznata učilišta diljem Europe (npr. ESM – *European School Marseille*, *Riga Interprofessional Summer School of Rehabilitation Medicine*, EMRSS – *Euro Mediterranean Rehabilitation Summer School Syracuse*,

SLIKA 1. ČLANOVI UPRAVNOG ODBORA HRVATSKOG DRUŠTVA ZA FIZIKALNU I REHABILITACIJSKU MEDICINU HLZ-A. PRVI RED (SLIJEVA NADESNO): ADELMO ŠEGOTA, DR. MED., DR. SC. DARIJA GRANEC, SILVIJA MAHNIK, DR. MED. (BLAGAJNICA), PROF. DR. SC. NADICA LAKTAŠIĆ ŽERJAVIĆ, PRIM. DR. SC. ANA ALJINOVIĆ, PRIM. DR. KATARINA SEKELJ KAUZLARIĆ (PRVA DOPREDSJEDNICA), PROF. DR. SC. VALENTINA MATIJEVIĆ. DRUGI RED (SLIJEVA NADESNO): VEDRAN BRNIĆ, DR. MED. (TAJNIK), IZV. PROF. DR. SC. DUBRAVKA BOBEK, PROF. DR. SC. TEA SCHNURRER LUKE VRBANIĆ, PROF. DR. SC. SIMEON GRAZIO, PROF. DR. SC. PORIN PERIĆ, PROF. DR. SC. TONKO VLÁK (DRUGI DOPREDSJEDNIK, GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK ČASOPISA *FIZIKALNA I REHABILITACIJSKA MEDICINA*), DOC. DR. SC. FRANE GRUBIŠIĆ (PREDSJEDNIK). ODSUTAN: PRIM. DR. SC. SAŠA MOSLAVAC

SLIKA 2. STRUČNI SASTANAK HRVATSKOG DRUŠTVA ZA FIZIKALNU I REHABILITACIJSKU MEDICINU U VELIKOJ DVORANI HRVATSKOGA LIJEČNIČKOG ZBORA

sa našega stručnog društva je i osnivanje Radnih grupa Upravnog odbora sa zadatkom obrade neke specifične teme važne za našu djelatnost. Tako se u aktivan rad Društva uključuje veći broj članova Društva. Brojni članovi našeg društva nositelji su odličja HLZ-a svih razina.

Držeći se starorimske poslovice *Verba volant, scripta manent*, HDFRM je jedno od rijetkih stručnih društava HLZ-a koje i dalje ustrajno izdaje stručno-znanstveni časopis *Fizikalna i rehabilitacijska medicina* (vidljiv u bazi *Hrčak*). Utemeljitelj i osnivač časopisa bio je prof. dr. sc. Ivo Jajić, ujedno i njegov prvi glavni i odgovorni urednik (1984. – 1989.). Zatim su glavni i odgovorni urednici bili prim. dr. sc. Ladislav Krapac (1999. – 2004.), prim. dr. sc. Tomislav Nemčić (2005. – 2008.), prof. dr. sc. Simeon Grazio (2009. – 2013.), doc. dr. sc. Frane Grubišić (2013. – 2021.) i prof. dr. sc. Tonko Vlak od 2021. godine. Nekolicina članova našega stručnog društva članovi su i uredništva uglednih europskih časopisa koji se bave temama iz naše struke.

HDFRM HLZ-a aktivno surađuje s drugim stručnim društvima u zemlji i inozemstvu (tradicionalni su simpoziji u suorganizaciji s istoimenim društvom iz Slovenije) te s nadležnim institucijama u RH (HLK, HZZO, HZJZ, MZ). Autori smo i predlagatelji detaljnih planova i programa četiriju užih specijalizacija iz fizikalne medicine i rehabilitacije koje smo i objavili u našem stručnom časopisu još 2018. godine. Redovito i pravodobno dajemo svoje primjedbe na akte koje donose nadležna tijela (HZZO, MZ i HZJZ), obraćamo se institucijama i lobiramo te istupamo javno u zaštiti naše struke, uvijek kada je to potrebno. Surađujemo s drugima pacijenata na razne načine. O svim aktivnostima Društva članovi redovito putem e-pošte dobiju opsežna izvješća, a naša pisana izvješća dolaze i do tijela samog HLZ-a kroz godišnja izvješća o aktivnosti Društva.

European Rehabilitation Robotics School Italy, European Training Course in Spinal Cord Injury Rehabilitation UK). Za ove edukacije Društvo provodi poseban javni postupak odabira, a svi kandidati po povratku imaju obvezu predstaviti svim članovima nove spoznaje.

Prema zadnjem popisu, HDFRM HLZ-a okuplja više od 250 članova, što je većina ukupne populacije liječnika specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije. Unutar Društva aktivne su dvije sekcije: Sekcija za dječju rehabilitaciju i Sekcija specijalizanata i mladih specijalista, što je novina u organizaciji stručnih društava unutar HLZ-a. Prak-